

Návrh koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání v období 2009-2013

Obsah

1. Východiska	3
1.1 Státní informační politika ve vzdělávání	3
1.2 Rok 2006 – problém s dalším financováním	4
1.3 Aktuální stav	4
2. Koncepce pro období 2009–2013	5
2.1 Základní principy a cíle.....	5
2.2 Struktura podpory rozvoje ICT ve vzdělávání v období 2009–2013 .	6
2.2.1 Program Konektivita	7
2.2.2 Program Infrastruktura.....	7
2.2.3 Školský Portál	8
2.2.4 Program podpory vzdělávání učitelů k dovednostem užívat ICT prostředky při výuce	8
2.2.5 Program Monitoring	9
2.2.6 Program Řízení kvality	9
2.2.7 Program Podpora přijímacího řízení.....	9
2.2.8 Program Výsledky ve vzdělávání.....	10
2.2.9 Program Integrace do konceptu eGON	10
2.3 Financování rozvoje ICT ve vzdělávání v období 2009–2013	11
3. Závěr.....	15

1. Východiska

1.1 Státní informační politika ve vzdělávání

Na základě usnesení vlády č. 351/2000 realizovalo v letech 2001–2006 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) ve spolupráci s ostatními resorty Státní informační politiku ve vzdělávání (dále SIPVZ). Realizaci postupně zpřesňovala usnesení vlády 244/2001 (I. etapa realizace SIPVZ), 992/2003 (II. etapa realizace SIPVZ, 402/2004 (změna systému financování) a 792/2004 (financování ICT služeb ve školách do roku 2010).

První etapa realizace SIPVZ, která probíhala v letech 2001–2003, byla především projektem centrální dodávky počítačů do škol (25 000 ks), kterou lze považovat za řešení prostřednictvím outsourcingu se všemi klady, zápory a nebezpečími, které toto řešení přináší. Stát nemusel provést velkou počáteční investici a rozhodl se průběžně nakupovat služby. MŠMT si však v rámci projektu neponechalo ve smluvních vztazích dostatečný prostor pro případnou modifikaci struktury služeb nebo jejich cen při změnách budoucích podmínkách. České školství i přesto nastoupilo tímto krokem trend přibližování se vyspělým evropským státům v užívání informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání.

V rámci druhé etapy realizace SIPVZ byly od roku 2004 cíleně napravovány dosavadní nedostatky. Uvolnění pravidel pro používání dodaných počítačů a především postupně liberalizované dotace (rozvojové programy a projekty) umožnily školám diferencovaně čerpat finanční prostředky na nákup počítačů a periferních zařízení, připojení k internetu, programového vybavení, výukových zdrojů a vzdělávání pro pedagogů v souladu se svými potřebami. V létě roku 2005 pak byla ukončena dodávka služeb generálního dodavatele.

Ve více než 700 školicích SIPVZ střediscích probíhalo promyšlené několikastupňové modulární vzdělávání pedagogických pracovníků nejen v oblasti samotné práce s počítačem a internetem, ale především užívání výpočetní techniky ve výukovém procesu. O tato školení byl mezi učiteli velký zájem.

Řada škol úspěšně realizovala ministerstvem školství dotované vlastní projekty. V tomto období MŠMT také zahájilo úzkou spolupráci s odbory školství jednotlivých krajů a s reprezentativními zástupci školské veřejnosti. Na základě výsledků realizace SIPVZ v letech 2004 až 2006 tak postupně došlo k velmi pozitivnímu vnímání aktivit MŠMT naprostou většinou škol i jejich zřizovatelů.

V souvislosti s vyúčtováním účelových dotací za rok 2006 byl Ústavem pro informace ve vzdělávání (dále ÚIV) proveden sběr dat ze škol, ze kterého vyplývá, že v závěru tohoto roku bylo ve školách celkem 233 966 počítačů, z toho bylo mladších 5 let 148 814 ks.

Do konce roku 2006 byly všechny školy, které o to projevily zájem, připojeny k internetu. Dle šetření ÚIV se ve školách dále používalo celkem 12 083 dataprojektorů a 2 213 interaktivních tabulí. Tyto hodnoty byly v daném období v rámci celé Evropské unie (resp. států OECD) stále podprůměrné.

I přes veškerá negativa lze považovat realizaci Státní informační politiky ve vzdělávání v letech 2001–2006 za potřebný a úspěšný krok správným směrem k dosažení lisabonských cílů, který by svými výsledky měl České republice v dalších letech pomoci nastoupit v rámci Evropské unie na udržitelnou cestu růstu a konkurenceschopnosti.

1.2 Rok 2006 – problém s dalším financováním

Usnesení vlády č. 792/2004 uložilo tehdejší ministryni školství, mládeže a tělovýchovy zpracovat do střednědobého rámce rozpočtové kapitoly MŠMT ročně jednu miliardu korun českých na pokrytí nákladů spojených se zajištěním informačních a komunikačních služeb ve školách v letech 2007 až 2010. Přestože bylo toto usnesení stále platné, došlo v roce 2006 při přípravě rozpočtu na rok 2007 ke snížení navrženého výdajového rámce kapitoly MŠMT o prostředky určené na pokračování SIPVZ, tj. financování informačních a komunikačních služeb ve školách.

K navýšení rozpočtu MŠMT o částku na realizaci informačních a komunikačních služeb ve školách nedošlo i přes kladné stanovisko Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu ani při definitivním schvalování rozpočtu pro rok 2007 v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.

Od roku 2007 tak ze strany státu fakticky ustala cílená a systematická podpora rozvoje Informačních a komunikačních technologií (dále ICT) ve školách. Následně došlo k formálnímu zpětnému uzavření této podpory usnesením vlády České republiky ze dne 21. dubna 2008 č. 442.

1.3 Aktuální stav

Průměrné celkové roční výdaje na vzdělávání na studenta od primárního do terciárního vzdělávání přepočtené na paritu kupní síly představují v České republice zhruba jen polovinu průměru zemí OECD. Z těchto prostředků nelze cíleně a koncepčně financovat rozvoj ICT v dostatečné míře. Navíc ve vyspělých evropských státech se vývoj v této oblasti nezastavil, naopak akceleroje.

Po přerušení centrální podpory ICT ze strany státu v roce 2007 zde vyvstává potřeba dalšího kontinuálního pokračování cílené a státem garantované podpory zavádění ICT do vzdělávacího procesu, aby tak bylo možné udržet konkurenceschopnost našich žáků a studentů v oblasti ICT vzdělanosti na evropské úrovni také nadále.

To je nezbytné i v návaznosti na právě probíhající kurikulární reformu, která mimo jiné vychází také z předpokladu zvyšování informační gramotnosti žáků a vzdělávání pracovníků a počítá s masivním využíváním informačních technologií ve výuce jako nezbytného prostředku k dosažení potřebných změn.

2. Koncepce pro období 2009–2013

2.1 Základní principy a cíle

V současné době je informatizace českého školství na úrovni, kterou lze charakterizovat sice jako stabilní ovšem také i jako nedostatečnou. Ve srovnání s ostatními zeměmi Evropské unie, případně státy OECD, dosahujeme podprůměrných výsledků vztahujících se převážně k informační vzdělanosti studentů, učitelů a rovněž k využití ICT pro potřeby výuky, školní agendy a dalších vzdělávacích procesů. K dosažení lepší konkurenceschopnosti českého školství v oblasti ICT vzdělanosti vůči školstvím vyspělých států EU, je žádoucí, vytvořit globální a zároveň centralizovanou koncepci rozvoje a podpory těchto technologií. Jedním z mnoha řešení této koncepce může být dosažení efektivního využití ICT a zvýšení informační gramotnosti např. zavedením komplexního informačního systému (portálu), který bude podle jasné hierarchie potřeb a finančních možností zpřístupňovat komplexní agendu ve vztahu k procesu vzdělávání a postupem času bude portál rozšiřován o další funkce a možnosti, a to dle potřeb a s ohledem na reakce uživatelů.

Centrální podpora se tedy z pohledu dalšího rozvoje smysluplného používání ICT technologií ve vzdělávacím procesu i nadále jeví jako potřebná. Vlivem dosavadních zkušeností i nových okolností se ale částečně změní forma této podpory. MŠMT si přitom nadále ponechá svoji metodickou roli – postupně definuje závazné standardy, které ICT služby musí školy poskytovat žákům, rodičům, zřizovatelům i veřejnosti. Zároveň musí finální koncepci podpory ICT v realizační fázi reflektovat přesahy rámce MŠMT a projektů eEducation s oblastmi jakou jsou eHealth a eGovernment (např. studenti mohou již dnes ze školních PC využívat dostupné eHealth služby).

Proto lze základní principy definovat takto:

- princip respektu k různosti potřeb, motivací a očekávání jednotlivých škol a školských zařízení za podpory z centra,
- finanční participace škol příp. zřizovatelů při vlastní realizaci podpory ICT.

Hlavním cílem projektu rozvoje informačních technologií je z centra, případně z úrovně krajů, iniciovaná podpora dosažení takového stavu, který umožňuje standardní využití informačních technologií jak ve výuce většiny předmětů, jako i standardního informačního a komunikačního nástroje pedagogických pracovníků a žáků škol. Zároveň je důležitým cílem podpora vytvoření takového informačního prostředí právě v oblasti školství, které umožní na úrovni krajů i centra pružně reagovat na potřeby a očekávání jinak decentralizovaného systému řízení jednotlivých škol, případně školských zařízení.

S ohledem na výš uvedené lze dílčí cíle charakterizovat takto:

- podpora vybavení škol ICT podle individuálních potřeb škol,
- podpora vybavenosti výukovými nástroji (výukový SW, SW pro sběr a transfer dat atd.),
- podpora informačního prostředí z centra ke školám a ze škol směrem do centra a na kraje,
- podpora vzdělání, připravenosti, výcviku v možnostech využití ICT v běžné pedagogické práci případně v práci řídicích pracovníků ve školství,

- podpora e-komunikace mezi školou a domovem tj. rodiči.

Předchozí řešení problematiky ICT ve vzdělávání nebylo s ohledem na nedostatek finančních zdrojů dotaženo do konce, zejména nedošlo k narovnání stavu vybavení u všech druhů škol. MŠMT by proto mělo dále zajistit podporu těm vzdělávacím subjektům, které byly dosud nějakým způsobem znevýhodněny. Jedná se zejména o tzv. malé školy (s počtem žáků do 100), u nichž dosavadní konstrukce dotací či normativu ne vždy umožňovala získat prostředky na pořízení potřebné techniky a vybavení.

U škol, kde již došlo k rozvoji využívání ICT technologií, musí být zachována možnost využití jejich potenciálu a dalšího individuálního nadstandardního rozvoje. K tomu poslouží zachování možností realizovat vlastní inovativní projekty, pro jejichž uskutečnění obdrží na základě výběrového řízení příslušnou dotaci. Zde se v současnosti školám nad rámec národních projektů otevřela možnost získávání významných finančních prostředků také z Evropské unie.

Aktivity MŠMT budou financovány zejména z prostředků Evropského sociálního fondu (dále ESF) prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále OP VK), popřípadě na základě domluvené spolupráce s jinými resorty i s využitím jiných programů. Za tímto účelem budou podporované aktivity a prováděcí podmínky OP VK definovány tak, aby byly v souladu s cíli rozvoje ICT technologií ve vzdělávání. Příjemci této dotační podpory mohou být kromě subjektů ze soukromé sféry také školy a školská zařízení, jejich zřizovatelé (kraje, obce), neziskové a nevládní instituce a také MŠMT a jím zřízené ostatní přímo řízené organizace (dále OPŘO) či vybraná organizační složka státu. Všechny prioritní osy programu OP VK jsou určeny pro všechny kraje s výjimkou Hlavního města Prahy, pro které tuto úlohu supluje Operační program Praha – Adaptabilita (dále OP PA).

Potřebné finanční prostředky budou také vyčleněny na podporu a zajištění konzultační pomoci školám, sdružením škol, zřizovatelům škol, popř. dalším oprávněným subjektům zejména při:

- formulaci cílů potenciálních projektů s ohledem na reálné požadavky a potřeby předkladatelů, konečných příjemců dotace a na cíle podpory formulované v operačních programech;
- zpracování projektu s ohledem na věcné, formální, strukturální a administrativní požadavky operačních programů;
- předložení a zajištění dostatečně účinné podpory potřebné k přijetí předloženého projektu.

Podpůrná činnost bude probíhat prostřednictvím nově koncipovaného Školského Portálu (dále ŠP) a rovněž některých již existujících ministerstvem přímo řízených organizací tak, aby pro každou školu kdekoli v České republice byly snadno dostupné potřebné informace i příslušná metodická pomoc.

Důsledněji bude muset být z centra uplatňován princip maximální efektivity vynakládání všech finančních prostředků a kraje i jednotlivé školy budou mít současně možnost vybírat z nabízených řešení (např. připojení k internetu, nákupy techniky) to, které je při splnění stanovených základních parametrů nejvýhodnější.

2.2 Struktura podpory rozvoje ICT ve vzdělávání v období 2009–2013

MŠMT předpokládá zajišťování podpory rozvoje ICT ve školách v období 2009–2013 realizací celkem osmi programů, jejichž projekty budou postupně zpracovány a pro-

jednány s reprezentativními zástupci odborné pedagogické veřejnosti a krajů do konce roku 2008. Jedná se o následující programy určené pro základní školy, střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy (dále jen školy):

Konektivita – finanční i administrativní podpora připojení škol k internetu,

Infrastruktura – podpora vybavení škol i samotných učitelů,

Školský Portál – centrální portál o vzdělávání,

Vzdělávání učitelů k dovednostem užívat ICT prostředky při výuce – vývoj a zpřístupnění digitálního vzdělávacího obsahu,

Monitoring – pravidelný sběr relevantních dat a jejich vyhodnocování,

Řízení kvality – vytvoření konzultačního orgánu, spolupráce s externími odborníky,

Podpora přijímacího řízení – informační podpora přijímacího řízení na střední školy,

Výsledky ve vzdělávání – centrální podpora zjišťování výsledků ve vzdělávání.

Základní popis vyjmenovaných programů je uveden dále.

2.2.1 Program Konektivita

Program Konektivita je nezbytnou podmínkou plošného rozvoje ICT a vysokorychlostní připojení k Internetu je kritickou podmínkou pro realizaci dalších programů. Za nadstavbový prvek je považována podpora mobilního Internetu. Výši podpory je možno odstupňovat dle výsledků školy v oblasti ICT tak, aby školy, které využívají internet ve výuce více, dostávaly větší finanční podporu a mohly tak získat i rychlejší připojení k internetové síti.

Jako nejvhodnější postup se jeví využití Rámcové smlouvy na vybudování Komunikační infrastrukturu veřejné správy (KIVS) v souladu s usnesením vlády č. 1270 z 8. listopadu 2006 a usnesením vlády č. 1453 z 12. prosince 2006. Na základě jednání s Ministerstvem vnitra vidíme jako zásadní zřízení sdílené přípojky, prostřednictvím které bude v příslušné obci připojen úřad, škola, knihovna, lékař a další zřizované instituce.

V rámci programu Konektivita se bude MŠMT spolupodílet na financování připojení škol do internetu. MŠMT stanoví optimální technické parametry pro připojení a takto definovaný standard bude školám centrálně hrazen na základě vysoutěžených podmínek a na to navazujících uzavřených smluvních vztahů. Škola, která nemá s žádným poskytovatelem připojení uzavřen žádný smluvní vztah, může požádat MŠMT o zprostředkování připojení do internetu a ministerstvo ve spolupráci s centrálním zadavatelem KIVS toto pro příslušnou školu zajistí. A to pro pevné i mobilní připojení k Internetu.

Program bude v základní úrovni školské konektivity přednostně financován z rozpočtové kapitoly MŠMT. Počítá se rovněž se spoluúčastí škol a jejich zřizovatelů.

2.2.2 Program Infrastruktura

Tento program bude zaměřen na podporu obnovy, rozvoje a provozního zabezpečení technické infrastruktury škol a nezbytného programového vybavení jako vzdělávací pomůcky. Priority, druhy a počty techniky i dodavatele si v tomto případě určuje sama škola. Na centrální úrovni MŠMT podpoří vybavování co největšího počtu uči-

telů přenosnými počítači a mobilním internetem, a to hlavně s ohledem na bezproblémový přístup k informačním a datovým zdrojům a dále s ohledem na podporu návyků aktivního užití HW a SW prostředků ze strany učitelů.

Finanční prostředky budou čerpány z ESF na základě schválených projektových žádostí. Počítá se rovněž se spoluúčastí škol a jejich zřizovatelů.

V technické části bude tento program navazovat na program Konektivita.

2.2.3 Školský Portál

MŠMT zabezpečí pro oblast školství vybudování robustního informačního a prezentačního nástroje s garantovaným obsahem. Toto technologicky robustní řešení bude základem realizace navrhovaného Programu Vzdělávání s podporou ICT. Záměrem je zpřístupnění informačních zdrojů ministerstva a jeho OPŘO pro předem definované cílové skupiny s využitím moderních prezentačních forem.

Pro tento účel bude přebudován v současné době stále existující Školský informační a vzdělávací portál (ŠVIP) na Školský Portál (ŠP), tj. na modulární centrální zdroj a rozcestník garantovaného obsahu, a to jak vlastního vzdělávacího obsahu různých forem a z různých zdrojů, tak informačního charakteru. V rámci portálu bude řešena možnost personalizace a customizace pro každého uživatele portálu.

ŠP bude v dostatečném rozsahu poskytovat nejen garantovaný informačně-vzdělávací obsah, ale bude využít i k oboustranné efektivní komunikaci, jako například zabezpečené i nezabezpečené výměně dat v rámci definovaných skupin uživatelů, bude poskytovat a nabízet e-learningové vzdělávání učitelů a žáků ve všech oblastech pro které je tato forma výhodná a efektivní (tento způsob šetří nejen prostředky státu ale i škol a zároveň čas pedagogických pracovníků).

Jedním ze záměrů ŠP by měla být také možnost vzniku komunity inovativních učitelů s výměnou zkušeností a výukových materiálů, tak jak je to běžné v sousedních zemích (např. ITN - Innovative Teachers Network na Slovensku).

Cílovými kategoriemi vybudovaného portálu, pro které bude vždy připraven specifický obsah i odpovídající funkcionality, budou:

- studenti a žáci,
- pedagogičtí pracovníci,
- management škol,
- rodiče a širší veřejnost,
- státní správa a samospráva.

Finanční prostředky budou čerpány z ESF na základě schválených projektových žádostí. Nezbytné inicializační činnosti pak mohou být v prvním roce financovány z kapitoly školství.

2.2.4 Program podpory vzdělávání učitelů k dovednostem užívat ICT prostředky při výuce

MŠMT podpoří vzdělávání učitelů k získání dovedností využívat ICT prostředky při výuce formou školení (workshopů), a to s využitím standardně dostupných ICT nástrojů jako jsou např. interaktivní multimediální výukové programy, výukové objekty a další zdroje (dále digitální vzdělávací obsah), a to zejména ve spolupráci s Krajskými školskými vzdělávacími centry.

Další možností zpřístupnění digitálního vzdělávacího obsahu cílové skupině učitelé, budou nově vybudované funkcionality portálu ŠP. Zde je možno uvažovat i o oblastech využití interaktivních výukových objektů, jejichž význam ve školství rychle roste.

Program bude konstruován jako nástroj systematické podpory kurikulární reformy na základních a středních školách, a to v rovině vzdělávání s využitím digitálních výukových materiálů a v rovině efektivního využití ICT a interaktivních technologií jako pomůcek zvyšujících názornost vzdělávání i aktivní a atraktivní participaci žáků na vzdělávacím procesu. Předpokládá se zde využití potenciálu všech partnerů, kteří se zabývají tvorbou výukových programů, databázových encyklopedií apod.

Finanční prostředky budou čerpány z ESF na základě schválených projektových žádostí. Počítá se rovněž se spoluúčastí škol a jejich zřizovatelů.

2.2.5 Program Monitoring

MŠMT připraví systém sběru relevantních dat porovnatelných s ostatními evropskými státy (indikátory eEurope, podle vzdělávacích úrovní ISCED-97). A to jak na počátku projektového období (1. čtvrtletí roku 2009), tak následně jednou za rok po celou dobu realizace všech programů.

Každoročně prováděná analýza získaných dat následně poslouží k ověření, případně redefinici priorit ostatních programů. Výsledky budou obratem publikovány na ŠP, a to včetně s informací o stavu v ostatních evropských státech.

Program bude financován z rozpočtové kapitoly MŠMT.

2.2.6 Program Řízení kvality

Všechny programy budou vytvořeny nejen v koordinaci jednotlivých skupin ministerstva a OPŘO, ale rovněž ve spolupráci s reprezentativními zástupci odborné pedagogické veřejnosti, vysokých škol, krajů a dalších relevantních partnerů. Pro tento účel bude zřízen poradní orgán - „Koordinační skupina pro ICT ve vzdělávání“, která bude projednávat ministerstvem i jednotlivými garanty připravované kroky a zaujímat k nim stanoviska. Členy této skupiny budou zástupci jednotlivých skupin ministerstva, zástupci OPŘO (např. ÚIV) a dále Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále CZVV), zástupci příslušné komise Rady Asociace Krajů ČR pro školství a sport a další vybraní školští odborníci.

Program bude financován z rozpočtové kapitoly MŠMT.

2.2.7 Program Podpora přijímacího řízení

V souvislosti se zavedenou možností podávat přihlášku na více středních škol bude vybudován dynamický centrální informační systém o stavu přihlášek, přijetí a nepřijetí žáka, pořadí žáků, naplněnosti jednotlivých škol, který významně usnadní vzájemnou komunikaci a orientaci škol, žáků i rodičů v této situaci. Systém bude nově vybudovanou funkcionalitou portálu ŠP.

Finanční prostředky budou čerpány z ESF na základě schválených projektových žádostí.

2.2.8 Program Výsledky ve vzdělávání

Jedná se o centrální projekt pro zjišťování výsledků vzdělávání ve školách s využitím ICT a při využití přenosu dat takto zajištěnou elektronickou cestou. Efektem bude odbourání byrokratické zátěže na straně MŠMT i jednotlivých škol a zjednodušení systému výměny a zpracování dat. Projekt koncepčně vychází ze státem již nastartovaného projektu elektronických voleb. Bude vycházet z již dostupných technologických řešení s cílem jejich implementace a přizpůsobení specifickým potřebám školství.

Hlavním cílem tohoto projektu je odzkoušení proveditelnosti záměru, identifikace příležitostí a rizik, případně i možností a podmínek plošného nasazení technologického řešení správy a zajištěné výměny dat on-line pro společnou část maturitní zkoušky.

Finanční prostředky budou čerpány z ESF na základě schválených projektových žádostí.

2.2.9 Program Integrace do konceptu eGON

V letech 2009-2010 budou implementovány důležité projekty vládního konceptu eGON:

- a) informační systém datových schránek – dále je ISDS (dle Zákona 300/2008 Sb.)
- b) informační systém základních registrů – dále je ISZR (konkrétní zákony se připravují).

Oba tyto velké projekty se přímo dotknou i všech škol, samotného MŠMT, všech jeho součástí. Od 1. 7. 2009 budou všechny orgány výkonu veřejné moci (mající IČ) – dále je OVVM - komunikovat povinně prostřednictvím ISDS, tedy všem školám bude zřízena datová schránka a budou komunikovat povinně s ostatními OVVM a s právníky osobami, a dále s podnikajícími fyzickými osobami a fyzickými osobami, které se schránku v ISDS zřídí na žádost. To bude pro školy i ministerstvo představovat razantní změnu. Je důvodný předpoklad, že pokud nebudou mít školy a ministerstvo implementovánu spisovou službu, která bude datovou schránku obsluhovat, způsobí zavedení ISDS a povinnosti komunikace velké problémy. ISDS například nebude nabízet prostředky pro implementaci pravidel oběhu dokumentů uvnitř OVVM. Každá škola přitom má povinnost a vede různé evidence (žáků, učitelů, majetku), vystavuje dokumenty (vysvědčení), atd. Školu dnes používají buďto vlastní systémy (například Bakaláři) nebo hostované systémy (například Škola On-Line) nebo vedou tyto evidence papírově. Je vhodné stávající systémy využít těm, kteří je nemají potom nabídnou snadnou cestu k jejich získání.

Ad a) Hostovaná spisová služba

Tato část programu zahrnuje:

- a1) výzvu výrobcům těchto systémů, aby své produkty upravili tak, aby používali standardizované rozhraní spisových služeb,
- a2) výzvu výrobcům těchto systémů, aby vyvinuli nebo upravili stávající systémy tak, aby byly provozovatelné jako hostované, umožňovali přístup internetovým prohlížečem a nevyžadovali na straně uživatelů žádné licenční poplatky za další programové vybavení, dále aby umožňovaly příjem a odesílání zpráv prostřednictvím datové schránky ISDS, dále aby obsahovaly minimálně funkcionality:

- evidence studentů, učitelů, ostatních zaměstnanců, volitelně zákonných zástupců studentů
- vytváření zpráv, které školy odesílají různým institucím (školní inspekce, zřizovatel, MPSV, policie)
- evidence docházky, výuky
- evidence klasifikace
- dálkový přístup oprávněných uživatelů
- spisovou službu

a3) poskytnutí účelové dotace školám, aby mohly uhradit výrobcům používání takovýchto systémů.

Finanční prostředky budou čerpány z IOP na základě schválených projektových žádostí. Garantem bude OPŘO pověřená MŠMT. Předpokládaná výše dotace pro školu je 50 000,-Kč včetně DPH., celkový dotační objem (5300 škol) je 265 000 000,- Kč včetně daně.

Ad b) Registr žáků, studentů, učitelů, ostatních zaměstnanců a zákonných zástupců

Tato část programu zahrnuje:

b1) vyhlášení veřejného výběrového řízení na vybudování jednotného identitního prostoru žáků, studentů, učitelů, ostatních zaměstnanců a zákonných zástupců, vybudování registru nad tímto identitním prostorem, využití tohoto registru jako autoritativního zdroje dat pro identifikaci, autentizaci a autorizaci žáků, studentů, učitelů, ostatních zaměstnanců a zákonných zástupců pro přístup k integrovaným portálům a znalostním zdrojům škol. Tento registr vznikne nejprve jako federace adresářů na jednotlivých školách (filtrované replika), později po vzniku ISZR bude využit základní registr obyvatel jako autoritativní zdroj dat pro tento registr. Jednotlivé identity žáků, studentů, učitelů, ostatních zaměstnanců a zákonných zástupců budou spravovat jednotlivé školy, popřípadě ti, kteří budou žáky, studenty, učitele a ostatních zaměstnanců zaměstnávat, popřípadě učit.

b2) poskytnutí účelové dotace školám na vybudování vlastních adresářů popřípadě integrace spisových služeb škol s tímto registrem.

2.3 Financování rozvoje ICT ve vzdělávání v období 2009–2013

Operační programy v letech 2007-2013 nabízejí oblasti školství čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU na realizaci vzdělávacích programů, uskutečnění rekonstrukcí či pořízení vybavení škol nebo jiných vzdělávacích institucí.

V zásadě jde o dva typy podporovaných projektů – neinvestiční, financované z prostředků ESF; a investiční, financované z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále ERDF). Zatímco ESF je zaměřen na podporu rozvoje lidských zdrojů, dalšího vzdělávání apod., ERDF se orientuje na podporu investičního charakteru, tj. výstavbu, nákup a rekonstrukce nemovitostí, vybavení dlouhodobým hmotným a nehmotným majetkem apod.

Podpora vybavení škol ICT je umožněna v obou dvou základních typech projektů pouze jako doplňková. Jak investiční, tak neinvestiční projekty lze v rámci tzv. křížo-

vého financování doplnit o aktivity druhého typu projektu, a to do určitého limitu (většinou 10 %). Například v rámci investičního projektu je nákup výpočetní techniky do počítačové učebny školy financován z ERDF, z ESF lze pak financovat zaškolení personálu v používání nových programů, avšak jen do stanoveného stropu limitu křížového financování. A naopak u neinvestičního projektu zaměřeného primárně na vzdělávání lze v určité, podmínkami programu stanovené míře, financovat zařízení a vybavení hmotné povahy související s realizací projektu.

Druhé kritérium členění dotačních programů pro oblast vzdělávání je hledisko teritoriální – podle místa dopadu a působnosti projektů. Lze tak rozlišit projekty s národním nebo naopak regionálním dopadem a působností, a dále projekty s působností a dopadem na území hl. m. Prahy a v regionech soudržnosti NUTS II¹ (Střední Čechy, Jihozápad, Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko)².

Operační program financující investiční projekty s národním dopadem a působností je Integrovaný operační program (IOP), z něhož lze čerpat prostředky na modernizaci infrastruktury pro veřejnou správu či veřejné služby. Mezi oprávněnými žadateli jsou školy, školská zařízení, organizace působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství. Projektem může být v rámci vzdělávání e-učení, digitalizace vybraných datových zdrojů, vybudování širokopásmových bezdrátových přístupových technologií apod. Výzva pro tuto oblast intervence však nebyla ještě vyhlášena, předpokládá se na podzim 2008.

Investiční projekty s regionálním dopadem mohou být realizovány prostřednictvím Regionálních operačních programů (ROP). Záměry mají přispět ke zlepšení podmínek pro vzdělávání a zvyšování komfortu žáků a učitelů, nikoliv k jejich snazší uplatnitelnosti na trhu práce. Jedná se o infrastrukturní podporu například ZŠ a MŠ, tzn. výstavbu budov, rekonstrukce škol, vybavování školních laboratoří atd. v rámci rozvoje měst a obcí³ v daném regionu NUTS II. Každý ROP je řízen samostatně Regionální radou (RR) příslušného regionu soudržnosti. RR vyhláší výzvy k předkládání žádostí o dotaci jednotlivě a v rámci nich upřesňují podmínky získání dotace. Vybavení ICT pak může být podporováno pouze doplňkově (např. ROP SČ) nebo v rámci samostatného projektu (např. ROP JZ).

Neinvestiční projekty realizované na ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ a vědeckovýzkumných institucích jsou podporovány v rámci OP VK. Záměry se týkají zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností včetně tvorby modulových výukových

¹ Klasifikace NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) je základním systematickým nástrojem pro potřeby statistické, analytické a pro potřeby poskytování statistických informací Evropské unii. Využívá se ke statistickému monitorování a k analýzám sociální a ekonomické situace v regionech a pro potřeby přípravy, realizace a hodnocení regionální politiky. Od roku 1988 je klasifikace NUTS používána v legislativě EU, na úrovni NUTS2 zejména pro úkoly spojené s čerpáním z tzv. Strukturálních fondů EU.

² Místní rozvoj v jakékoliv oblasti činnosti tedy i v oblasti rozvoje ICT do vzdělávání bude mít bezesporu pozitivní dopad na celkovou dotační regionální politiku. Je zde větší šance na odbourání rozdílů stupně vývoje jednotlivých regionů a zároveň to vytváří možnost výměny informací a zkušeností nejen při vlastním čerpání prostředků z jednotlivých dotačních programů, ale i při hodnocení realizace jednotlivých projektů.

³ Výjimkou jsou obce s počtem obyvatel nižším než 500, které mohou žádat o podporu v rámci **Programu rozvoje venkova**.

programů s důrazem na mezipředmětové vazby pro rozvoj klíčových kompetencí, zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, a to i mimo vyučování, rozvoj kompetencí pedagogů, rozšíření výuky v cizích jazycích, tvorby a modernizace kombinované a distanční formy studia apod. OP VK je řízen MŠMT ČR, které vyhlašuje výzvy k předkládání individuálních žádostí (týká se i hl. m. Prahy) a žádostí globálních grantů kraji, tj. zprostředkujícím subjektům (mimo hl. m. Praha). 13 krajů následně vyhlašuje výzvy k předkládání žádostí o dotaci na individuální projekty ve svých regionech. Pořízení vybavení a zařízení je limitováno 25 % celkových způsobilých výdajů projektu, služby související s realizací projektu smí činit nejvýše 49 %. Předností OPVK ve srovnání s investičními programy je možnost předfinancování projektu (20 % celkových způsobilých nákladů). Další výhodou je poskytnutí příjemcům 100 % spolufinancování z veřejných zdrojů, oproti 92,5 % z ROP. OPVK umožní ve srovnání například s ROP podpořit více projektů v oblasti školství mimo jiné zejména kvůli výrazně menším rozpočtům projektů.

Na území hl. m. Prahy je možné realizovat projekty na vzdělávání prostřednictvím Operačního programu Praha Adaptabilita (vzdělávací programy – modernizace počítačného vzdělávání; obdoba OP VK s jinými limity – 30 % na zařízení a vybavení) a Operačního programu Praha Konkurenceschopnost (investiční projekty – obdoba ROP, spíše pro vysoké školy).

Financování jednotlivých programů:

Kalkulace finančních prostředků je pouze orientační. Objemy budou stanoveny po rozpracování a schválení jednotlivých programů. S ohledem na výše uvedené skutečnosti je pro uvedené období na rozvoj ICT ve školách kalkulováno vynaložení celkové částky **3,1 mld. Kč**. Financování rozvoje ICT ve školách bude důsledně třízdrojové – v závislosti na konkrétní oblasti budou v uvedeném období v různých poměrech použity:

- účelově vyčleněné zdroje z rozpočtové kapitoly MŠMT (100 mil. Kč ročně), tj. celkem **500 mil. Kč**,
- povinné spolufinancování ze strany škol a zřizovatelů (200 mil. Kč ročně), tj. celkem **1,0 mld. Kč**,
- projektové financování ESF (300 mil. Kč ročně), tj. finanční prostředky v celkové výši **1,5 mld. Kč** (prioritní osa 1 OP VK),
- zároveň na technické zajištění rozjezdu realizace koncepce je kalkulováno vynaložení částky **100 mil. Kč** z rozpočtové kapitoly MŠMT, a to pouze pro rok 2009.

MŠMT je dále zároveň připraveno se zapojit do spolupráce s Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem vnitra při přípravě projektů čerpajících prostředky z programu IOP, ERDF, ROP, atd. V případě realizace této spolupráce bude možné zakalkulovat příslušné navýšení celkového financování podpory rozvoje užívání ICT ve vzdělávání.

Roční financování jednotlivých programů dle bodu 2.2 tohoto dokumentu blíže specifikuje níže uvedená tabulka.

Tabulka: Přehled financování

Programy	Max. roční finanční prostředky kapitoly 333 MŠMT v Kč	Max. roční finanční prostředky ESF v Kč	Spolufinancování ze strany škol a zřizovatelů
Konektivita	95 mil.	-	+
Infrastruktura	-	190 mil.	+
ŠP – funkcionality a další rozvoj	-	15 mil.	-
Vzdělávání s podporou ICT	-	65 mil.	+
Monitoring	2 mil.	-	-
Řízení kvality	3 mil.	-	-
Podpora přijímacího řízení	-	20 mil.	-
Výsledky ve vzdělávání	-	10 mil.	-
Prostředky max. celkem za rok	100 mil.	300 mil.	200 mil.

Pozn.: U položky spolufinancování ze strany škol a zřizovatelů není možné určit přesnou míru výdajů pro jednotlivé programy, a to s ohledem jednak na specifické potřeby škol týkající se konektivity a jednak s ohledem na specifikum vybavení příslušné školy a její infrastruktury. V tabulce je tedy uvedeno, v které programové části se počítá se spoluúčastí škol a jejich zřizovatelů. Uvedená tabulka nezahrnuje případné navýšení zdrojů čerpaných z IOP, ERDF nebo ROP. V tabulce není uvedeno financování techn. zajištění realizace ICT ve vzdělávání pro rok 2009.

Celkové financování rozvoje ICT ve školách v období 2009–2013 musí přednostně vycházet z čerpání prostředků ESF tak jak je uvedeno výše s tím, že je nutné ve větší míře zajistit zapojení škol a jejich zřizovatelů do procesu spolufinancování, a to při využití možností, které umožňuje členským státům Evropská unie přímo ve vztahu k čerpání unijních prostředků pro stanovené účely. Z výše uvedené tabulky vyplývá, že prostředky vydávané ze státního rozpočtu půjdou na vrub kapitoly 333 MŠMT.

3. Závěr

Finanční prostředky, se kterými je možné kalkulovat, jsou velmi omezené. Jedná se proto o variantu zcela minimální. Proto je kladen důraz na kvalitní řízení, průběžnou kontrolu, zapojení více partnerů, čerpání z více zdrojů a maximální efektivnost.

MŠMT zajistí podporu rozvoje ICT ve školách v letech 2009–2013 realizací celkem osmi výše popsaných programů, jejichž projekty budou zpracovány a předloženy Vládě ČR do konce roku 2008. MŠMT předloží každoročně vládě pro informaci materiál o průběžném věcném i ekonomickém plnění jednotlivých programů podpory rozvoje ICT ve školách v letech 2009–2013 vždy k termínu 31. ledna následujícího roku. Zároveň do 30. června 2014 předloží MŠMT vládě souhrnnou zprávu o plnění úkolů vyplývajících z Návrhu koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání v období 2009-2013.

Předložené řešení vychází z pozitivních i negativních zkušeností s realizací SIPVZ v letech 2001 až 2006 a zohledňuje současný evropský trend promyšleného širokého využívání ICT ve vzdělávacím procesu. Významná je provázanost navrhovaných kroků s probíhající kurikulární reformou.